

REVISTA ECONOMICĂ.

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII“, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA“ sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Băndăfana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală (Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Codrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Concordia (Gherla), Cordiana, Coroana (Bistrița), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițerul, Hașegana, Însoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul (Sângeorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Isvorul (Ighiu), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceașărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășanul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoii, Noiana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Ilva-mare), Rîureana (Cap.-Mânăștur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Sebeșana (Sebeșul-săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Sivanția, Someșana, Speranța (Hosman), Steaua, Șercățana, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vășcău), Târnavăana, Țimișana, Țibleșana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sănmărtin), Vulturul (Tășnad), Zărândeana, Zlăgneana, Zorile.

Prețul de prenumărare:

pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—

Redactor responsabil:

CONSTANȚIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Ce ne trebuie?*

Am arătat în articolele precedente necesitățile la ordinea zilei, relevate în discuțiile urmate în presa economică a conlocuitorilor noștri Sași în scopul îmbunătățirii situației agricole a poporului săsesc. În șirele ce urmează, vom arăta, cum se prezintă situația poporului nostru în privința agriculturii și ce ar fi să se întreprindă și din partea noastră pentru a crea un progres pe acest teren, care este, fără îndoială, temelul a toată bunăstarea unui popor, temelul, pe care se poate clădi, apoi, cu siguranță întreg viitorul neamului.

Știm, că poporul săsesc este considerat, cu tot dreptul, din partea noastră, ca un popor mult mai înaintat decât poporul nostru: în agricultură, meserii, industrie, comerț, finanțe, și peste tot în cultură, dispunând și de o organizație excelentă pe toate terenurile, inclusiv terenul agricol.

Știm, că acest popor are, de timp îndelungat, pe lângă alte institute bune de cultură, și școli speciale de agricultură, de meserii și de comerț, cari răspândesc cunoștințele necesare în straturile largi ale poporului, pregătind specialiști pe toate terenurile și astfel ținând pas cu spiritul vremii, care pretinde ca neamurile să meargă temeinic și sigur tot înainte, pentru a nu rămâne în umbră, îmbrâncite și istovite.

Și cu toate acestea, cum am văzut, se ridică la Sași voci de nemulțumire, arătând defectele, de cari suferă organismul vieții acestui popor și indicând căile, pe cari el să apuce pentru a progresa și mai îngrabă, și mai temeinic, și mai sigur.

Dacă la Sași, atât de înaintați față de noi și pe terenul agriculturii, se constată și recunoaște că stau încă departe îndărăt față de situația agricultorilor din alte țări, — unde pământul este forțat prin destoinicia omului să producă îndoit și întreit ca la noi și unde economia vitelor și altor animale domestice s'au ridicat pe o treaptă nevisată încă la noi, — ce să zicem noi Români, cari și acum ducem o economie destul de primitivă?

Căci, doară, numai primitivă se poate numi o economie, ca a noastră, unde orice progres pe terenul agricol se face, așa zicând, pe dibuite și la întâmplare, unde aproape nimica nu se pornește cu sistem și după raționamente mature și mai ales, în urma unor experimentări îndelungate și migăloase.

Nu numai primitivă se poate numi agricultura, care nu e sprijinită și stimulată de nenumăratele mijloace, de cari se folosesc cu prisosință alte neamuri pentru promovarea acestui ram economic, îmbrățișat de partea preponderantă a fiecărui popor și care provide cu pâinea cea de toate zilele, adecă cu cele mai neapărat necesare articole de traiu, toate clasele aparținătoare unui popor sau unui stat, adesea trimițând și peste graniță din prisosul agonisit.

Când repetăm aceste constatări, de atâteaori spuse și în această revistă, și cunoscute de toată lumea, o facem pentru a trezi și lămurii opinia noastră publică, cum și pentru a produce un curent sănătos și puternic, în urma cărora agricultura să nu mai fie nici la noi copilul vitreg, ci din contră, să fie ajutată și stimulată prin mijloace prielnice, de cari se uzează pretutindeni unde ea a fost scoasă din fașe.

Acțiunea de premenire a stărilor puțin mulțumitoare ar trebui începută, fără îndoială, tocmai dela

* Vezi «Rev. Econ» Nr. 19 și 21.

temelie, din sate, unde, la noi îndeosebi, sunt atâtea lipse și neajunsuri.

Dar, cu mijloacele și puterile, de cari dispunem acum, premenirea abia e cu putință în timp mai apropiat.

Adevărat, că s'a încercat și se continuă încercarea de a se ajuta progresului economic chiar prin școala primară, mai ales, prin *școala economică de repetiție*. Statul ajută pe învățători să se cvalifice în anumite *cursuri economice*, aranjate din partea sa, ca să poată predă învățământul economic în mod mai sistematic și mai practic. Se insistă, de altă parte, foarte mult și cu toate mijloacele a se înființa școale și grădini de pomi și de legumi în sate. In asemenea cursuri, aranjate de stat, învățătorii se cvalifică parte în *pomărit*, parte în *vierit*, parte în *stupărit* etc. Statul împarte învățătorilor, cari se disting în cutare ram economic, *premi* în bani și ajută din pepinierele sale cu pomi, altoi, viță, apoi cu rechizite de stupărit ș. a. Nu e îndoială, că în chipul acesta progresul economic este ajutat; nu se poate însă, de altă parte, negă, că mai sunt încă multe imperfecțiuni și în acest aranjament, cari ar fi de dorit să se îndrepte cât mai îngrabă.

La cursurile economice aranjate de stat participă, în acelaș timp, și preoșimea și chiar și oameni din popor, făcându-se în modul acesta un bun serviciu chestiunii de progres a agriculturii.

Rău e însă, că atât învățătorimea, cât și preoșimea noastră nu se prea îmbulzesc la aceste cursuri și astfel progresul este sporadic și anevoios.

Alta e însă, unde statul a pornit o acțiune sistematică și în massă, cum b. o., e acțiunea de ajutorare săcuiască, pentru a căreia promovare se întrebunțează cu mână largă și bucuros, toate mijloacele posibile ducătoare la scop, anume:

a) acțiunea pentru îmbunătățirea pășunilor de munte;

b) în legătură cu aceasta, ajutoare considerabile pentru construirea de grajduri sistematice, fântâni și întocmiri pentru adăpatul vitelor;

c) dispoziții pentru sporirea și îmbunătățirea animalelor de prăsilă distribuindu-se mii de vaci și tauri pe lângă condiții favorabile de plată;

d) ajutorarea, între altele, a desvoltării culturii pomilor, a cartofilor și plantelor comerciale;

e) crearea cercurilor economice comunale;

f) prin prelegerile ținute în aceste cercuri împretinirea poporului cu chestia tovărășiilor de tot felul, între cari, mai ales tovărășiile de credit, de consum, de valorizare, de lăptărit, de asigurarea vitelor etc. înființându-se cu ajutorul statului mulțime de astfel de tovărăși;

g) înființarea unei școale agricole pentru micii economi și a unei stupării model;

h) întocmirea de excursiuni pentru micii economi, ca să vadă cum se face agricultura pe anumite proprietăți și economii model;

i) întocmirea de cursuri de industrie pentru gătitirea diferitelor părți de car, pentru împletirea corfelor și pălăriilor de paie etc.;

k) ajutorarea cu sume frumoase a culturii rămătorilor, oilor, galițelor și a iepurilor de casă;

l) ajutorarea culturii plantelor de nutreț;

m) sprijinirea replantării viilor;

n) împretinirea poporului cu mașinile necesare la cultura pământului, la recoltarea plantelor, la curățirea semințelor și la prepararea nutrețului;

o) așezarea a mii de bărbați și femei la ocupațiuni potrivite, fie în mod provizor, fie în mod statornic;

p) înființarea unor birouri de informațiuni, unde să li se dea oamenilor gratuit sfaturi și îndrumări de către specialiști plătiți din partea statului: în chestiuni de vânzări și cumpărări, de moștenire, de dări și compețițe etc.

Nu mai continuăm în această direcție. Credem că atâtea ajunge. Cele arătate, mai înainte, cu privire la dispozițiile urmate în ziaristica săsească și cele indicate aici cu privire la inițiativa și ajutorul prețios al statului, ne dau și nouă, credem, un substrat de judecată pentru ca să vedem, anume, ce ne lipsește, de ce avem trebuință mai arzătoare, ce am putea face din puterile proprii pentru a deschide pe seama poporului nostru calea largă a unui progres adevărat economic, și, în acelaș timp, cerând și sprijinul statului, care nu va întârziă, credem, a ne pune și nouă la dispoziție mijloace pentru a eși din starea înapoiată de azi.

Aceste mijloace însă trebuiesc reclamate. Și pentru acest scop este neapărat necesar să ținem seamă mai bine decât până aci de legile și ordonanțele, cari regulează chestia favorurilor ce se pot obține dela stat, lucru prea puțin cunoscut și aproape desconsiderat din partea noastră, ceea ce va trebui să se curme pe viitor.

În legătură cu tema de care ne ocupăm, vom trată și chestiunea legilor și ordonanțelor suspomenite, a cărora cunoștință poate să ne fie de mare folos.

Venitul național al Ungariei și Austriei.

Din studiul economistului Fr. Fellner apărut sub titlul de mai sus și amintit în numărul nostru trecut mai revelăm următoarele date interesante:

Datoria statului ungar s'a cifrat cu K 6.229.323.915, din care a fost plasată în străinătate suma de K 3.415.538.302 sau 54,83%. Dobânda servită străinătății

se urcă la K 136.621,531. Suma scrisurilor fonciare și a obligațiunilor comunale emise de băncile hipotecare din Ungaria a fost de K 3.891.857,000, din care au fost plasate în străinătate 28·05%, iar în Austria 26·60%. Din grupa aceasta au fost deci pe mâni străine în total K 2.135.908,850, iar dobânda scursă în străinătate s'a cifrat cu K 96.115.898 anual. Mai adăugând la cifrele de sus valorile căilor ferate ungare, ale întreprinderilor industriale plasate în străinătate și Austria și pretenșiunile de interese anuale ale băncilor hipotecare austriace asupra Ungariei, precum și dobânda pretenșiunilor provenite din mărfuri, rezultă că Ungaria plătește Austriei și străinătății anual câte K 547.774,268 din venitul său național. Asupra Austriei, în special, cade suma de K 373.077,110.

Austria a avut la finele anului datorii de stat în sumă de K 12,608.601,000 din care sumă s'au aflat în străinătate K 2·4 miliarde, ceea ce corăspunde abia la 19·034%. Dobânzile plătite străinătății de Austria s'au cifrat cu K 95.966,666. Din scrisurile fonc. și oblig. comunale emise de instituttele austriace s'au aflat în străinătate K 142.482,054, sau 3·3%, cu dobândă anuală de K 5.699,282. Acții diverse K 270.952,876 cu dividende de K 34.681,968. Din oblig. cu prioritate ale căilor ferate austriace a fost în străinătate K 1.477.123,437, din acțiunile căilor ferate K 45.261,181, cu o sarcină de dobânzi de K 68.507,307. Mai adăugând la aceste și acțiunile și obligațiunile societăților de transport și navigațiune, acțiunile societăților industriale și de asigurare plasate în străinătate, rezultă pentru străinătate ca dividendă plătită suma de K 24.058,514.

Pretensiunea totală a Ungariei o evaluează Fellner la K 177.760,953, iar datoriile la K 547.774,268. Față de aceasta Austria are pretensiuni de K 596.695,682 și datorii abia de K 246.120, 815.

Creșterea curată anuală a averii naționale a Ungariei este de K 825.361,000 sau 12·29%, pe când în Austria creșterea este de K 1.886.000,000 sau 15%.

Băncile noastre pentru Orfelinatul din Sibiu.

La fondul Orfelinatului în înființare în Sibiu s'au subscris până acum din partea băncilor noastre următoarele sume:

«Agricola», Lugoj	K 100.—
«Agricola», Sebeșul-săsesc	1,000.—
«Albina», Sibiu	50,000.—
«Andreiana», Rășinari	100.—
«Ardeleana», Orăștie	2,000.—
«Aurora», Năsăud	300.—
«Balomireana», Balomir	50.—
«Banca Poporală», Birchiș	25.—
«Bistrițana», Bistrița	100.—

«Cassa de păstrare», Mercurea	K 5,000.—
«Cassa de păstrare», Săliște	5,000.—
«Cordiana», Fofeldea	100.—
«Coroana», Bistrița	1,000.—
«Crișana», Brad	350.—
«Cugiereana», Cugir	62·50
«Furnica», Făgăraș	1,000.—
«Decebal», Deva	200.—
«Geogeană», Geoagiu	100.—
«Grănițerul», Dobra	100.—
«Grănițerul», Herseni	20.—
«Isvorul», Ighiu	100.—
«Isvorul», Sebeșul de jos	100.—
«Isvorul», Sângeorgiul rom.	100.—
«Iulia», Alba-Iulia	1,500.—
«Luceafărul», Vârșeț	200.—
«Luceafărul», Poplaca	20.—
«Mureșiana», Reghin	3,000.—
«Negoiul», Porumbacul sup. răs.	20.—
«Noiana», Noul-român	50.—
«Poporul», Săliște	5,000.—
«Porumbăceana», Porumbacul-inf.	100.—
«Secășana», Ludoșul-mare	100.—
«Sentinela», Satul-nou	1,000.—
«Strugurul», Pianul-de-sus	50.—
«Ucea mare», Ucea-de-sus	24·38
«Vatra», Cluj	200.—
«Venețiana», Veneția-inf.	200.—
«Viitorul», Ocna-sup.	500.—
«Zlăgneana», Zlatna	200.—
«Insoțirea de credit», Aciliu	100.—
„ „ „ Alțina	25.—
„ „ „ Borgo-Prund	46·60
„ „ „ Colun	20.—
„ „ „ Dăneș	50.—
„ „ „ Drăguș	40.—
„ de consum, Drăguș	20.—
„ de credit, Feldioara	30.—
„ „ „ Gușterița	60.—
„ „ „ Hurez	20.—
„ „ „ Ilimbav	40.—
„ „ „ Loman	50.—
„ „ „ Pianul-sup.	50.—
„ „ „ Pianul-inf.	50.—
„ „ „ Riușor	20.—
„ „ „ Sâmbăta-sup.	50.—
„ „ „ Viștea-sup.	50.—

K 79,793·48



AGRICULTURĂ.

Situația agricolă.

În Ungaria. Ministerul nostru de agricultură a publicat la 20 l. e. raportul său oficial, pe baza rapoartelor înaintate dela 15—18 Maiu din partea rapoartelor agricoli și a inspectoratelor agricole, asupra situației sămănăturilor din țară. Din acest raport comunicăm și noi părțile principale.

În prima jumătate a lunii Maiu a domnit, cu excepția a vr'o 2 zile, în general timp schimbăcios, răcoros. Din 5—10 temperatura a fost mai ridicată, din 10—18 însă, împreună cu vânturi, a fost mai scăzută decât media temperaturii multor ani. Cu toată scăderea temperaturii în numita perioadă nu au obvenit nopți mai aspre sau chiar brumă; numai în părțile nordice ale țării temperatura a balansat, pe la 10 Maiu, în jurul punctului zero. În ultimile două săptămâni a plouat mai puțin decât în timpuri normale. Ploile au fost însoțite în unele locuri de furtuni și de grindină mai mărunță. În ultimile zile au fost dimineața în unele comitate și neguri.

Timpul schimbăcios și rece din ultimele 2 săptămâni a fost favorabil pentru lucrările de sămănat, cari nu s'au putut săvârși din cauza ploilor din Aprilie. Astfel cele mai multe lucrări de această natură au putut fi îndeplinite, și au rămas numai acelea, cari, și în timpuri cu totul normale, se îndeplinesc la această dată. Nu tot așa de favorabil a fost însă acest timp pentru dezvoltarea plantelor în regiunile, în cari și în Maiu a plouat mai mult decât a trebuit. Aici pământul a avut prea multă umezeală și dezvoltarea plantelor a stagnat; iar unde a plouat mai puțin, acolo timpul rece a împiedecat dezvoltarea sămănăturilor, făcându-le unde și unde să chiar regreseze. Avantajile cari se semnalase în cele 2 săptămâni precedente acestora, asupra cărora raportăm acum, cu privire la dezvoltarea sămănăturilor, au scăzut mult; cu toate acestea este evident, că sămănăturile de toamnă au progresat în genere mai mult decât în alți ani la această perioadă.

Suprafața cultivată cu spicoase de toamnă până la această dată nu s'a putut stabili. Din rapoartele întrate însă se poate totuși deduce, că teritoriul cultivat cu sămănături de toamnă, în urma multelor ploi din anul trecut, este mult mai redus decât în alți ani. De altă parte se poate constata, că agricultorii au isbutit să cultive ulterior o mare parte a teritoriului, rămas nesămănat în toamnă, cu spicoase de primăvară (orz și ovăs), așa că, în fine, teritoriul spicoaselor nu s'a redus cu mult. Suprafețele necultivate cu spicoase au fost cultivate cu plante de săpat și mai ales cu cucuruz și cartofi, astfel, că au rămas nesămănați numai acelea teritorii, cari, gemând de apă, nu s'au putut sămăna nici până în ziua de azi.

Grânele de toamnă în genere stau bine, cu toate că vânturile reci din timpul din urmă le-a împiedecat

în dezvoltare. Sămănăturile, cari în urma deselor ploi din Aprilie în multe locuri începuseră a se îngălbi, încep a-și redobândi culoarea lor verde. Sămănăturile timpurii au început să dea în spic. Ploile multe au făcut să se arăte rugina. Aproape din toate părțile țării (41 comitate) se exprimă temerea, că dacă timpul va favoriza și pe mai departe dezvoltarea ruginei, o să urmeze pagube pricinuite de această boală a spicoaselor. Din aceste 41 comitate 13 sunt de acelea, în cari majoritatea populației este românească. Totuși temerea de un pericol al ruginei este puțin întemeiată; răul ivit se poate îndrepta, urmând timp favorabil. În locurile unde sămănăturile au stat sub apă, ele au perit. Parte din aceste locuri au fost arate, parte se scurg acum, pentru că să se poată ară și sămăna cu plante de nutreț târziu, cu meiu, hrișcă ș. a. Pagube făcute de insecte se semnalează numai sporadic.

Săcările de toamnă prospiciază în genere bine, se desvoltă frumos, au înspicat pretutindeni și au început să dea în floare. Paiul lor în celea mai multe locuri este bine dezvoltat și înalt, și spicele deasemenea sunt destul de mari. Cele sămănați mai târziu sunt rari, cele timpurii sunt dese. Toate rapoartele constată, că săcările au progresat mult mai mult în dezvoltare în acest an, decât în alți ani, așa că favorizându-le timpul și pe mai departe, se vor și coace și vor putea fi secerate mai de timpuriu.

Grânele și săcările de primăvară au răsărit bine, cele timpurii se desvoltă frumos și încep să dea în paiu, cele târzii sunt însă slabe. Și la acestea se arată rugina și în multe locuri le-a năpădit buruiiana, care tocmai se plivește. În unele locuri musca de Hessa cauzează multă pagubă.

Orzele și oveșele în genere stau bine. Orzul de toamnă înspică, cel de primăvară a răsărit bine și anume cel sămănat de timpuriu se desvoltă frumos. Și ovășul a răsărit frumos și destul de des, dar în unele locuri e galben în urma ploilor dese și răcoroase. Și aceste plante sunt în multe locuri pline de buruiană, care se plivește acum. Ovășul este atăcat în unele locuri de insecta lema menolopus. Atât orzul cât și ovășul au trebuință de timp cald și cu soare.

Cucuruzul, în urma timpului favorabil din ultimele două săptămâni, se mai sămăna numai în puține locuri. Situația lui este foarte diferită. Pe când în locurile ridicate și svântate el se sapă, în cele mai așezate răsare numai acum. Cu puține excepții cucuruzul răsărit este frumos, verde și puternic.

Cartofii în genere au fost puși și numai în puține locuri se mai continuă cu punerea lor. Cei răsăriți se sapă, cei mai târzii încolțesc acum.

Napii de zahăr și de nutreț au răsărit pretutindeni deopotrivă și se desvoltă bine, cu excepția locurilor apătoase, unde sămănatul lor s'a sfârșit numai acum. Cei răsăriți se sapă. Sporadic se semnalează plângeri contra unor stricăciuni mai mici din partea insectelor.

Rapița a înflorit bine pretutindeni și promite o recoltă bună mijlocie.

Plantele de grădină s'au dezvoltat în genere bine. Răsăditul lor s'a sfârșit. În unele locuri se semnalează pagube făcute de insecte.

Păstăioasele. Fasolea parte a răsărit, parte răsare acum. Mazerea începe a înflori. S'a început săpatul ei. Pentru buna dezvoltare pe mai departe a ei în unele locuri se reclamă căldură, în altele ploii.

Varza și celelalte soiuri ce-i aparțin se desvoltă pretutindeni bine, ele să răsădesc acum.

Hemeiul se desvoltă bine. Acum se sapă.

Meiul, hrișca și măturile se samănă acum.

Cânepa și inul s'au sămănat și, unde au răsărit, se desvoltă bine.

Tutunul. Răsădurile s'au dezvoltat frumos și pline de putere. Răsăditul se face acum.

Plantele de nutreț. Trifoiul și luțerna, în urma timpului favorabil, s'au dezvoltat bine. Cositul de întâiașdată pretutindeni se face acum. Recolta atât calitativ cât și cantitativ este bună mijlocie. *Măze-richea* în genere s'a sămănat. Sămânța a încolțit bine, este deasă și se desvoltă mulțumitor. *Mohorul* parte se samănă, parte a răsărit frumos. *Cucuruzul* de nutreț se samănă treptat. Celce a răsărit, cu puține excepții, este frumos.

Livezile din regiunile colinoase sunt frumoase, cele din locurile, cari au ținut apă, au rămas îndărăt. În unele locuri cositul s'a și început. În cele mai multe locuri se speră recoltă bogată.

Pășunile sunt aproape pretutindeni frumoase și îmbie animalelor hrană din belșug.

Pomii, îndeosebi cei văratici, au suferit stricăciuni din cauza brumei din Aprilie și din cauza omidelor. Recolta poamelor va fi în genere slabă mijlocie. Cei iernatici stau în genere destul de bine și se speră dela ei o recoltă mijlocie.

Viile. În circumscripția *Szekszárd* lugerii se desvoltă frumos. Din cauza lipsei de lucrători săpatul și stropitul progresează numai încet. Aici se arată omida strugurilor. În circ. *Pécs* nu s'au ivit pagube de insecte până acum. Parțial se speră o recoltă bună mijlocie. În circ. *Tapolcza* viile au iernat în genere bine și prospectele recoltei sunt favorabile. În circ. *Sopron* dezvoltarea este puternică. Bruma a făcut ceva stricăciuni numai în locurile mai așezate, grindina însă a făcut multe stricăciuni. În circ. *Pozson* se așteaptă o recoltă mai mică decât în anul trecut. Și aici s'a ivit omida strugurilor. În circ. *Miskolcz* a stricat în parte bruma din Aprilie. În circ. *Balassagyarmat* dezvoltarea viței a progresat foarte bine; dar și aici a făcut bruma multe stricăciuni. În circ. *Eger* se speră o recoltă mulțumitoare. În circ. *Tarcal* prospectele sunt bune. În circ. *Beregszász* se așteaptă o recoltă submijlocie. În circ. *Sátmar* pagubele făcute de brumă se evaluiază la 15—20%. În circ. *Bihardiószeg*, ab

străgând dela pagubele pricinuite de brumă, vița se desvoltă frumos. În circ. *Arad* prospectele recoltei sunt bune mijlocii. În circ. *Kecskemét* vița se desvoltă frumos și se speră o recoltă mijlocie. În circ. *Aiud*, *Diciosânmărtin* și *Murășoșorheiu* situația este satisfăcătoare.

CRONICĂ.

Necrolog. *Traian Nemeș* membru în direcțiunea institutului „Codreana“ Băsești. a răposat la 19 l. crt. în etate de 38 ani.

Noul împrumut de războiu ungar. La 23 crt s'a închis subscripțiunea la al IV-lea împrumut de războiu ungar. Rezultatul final al subscripțiunii, în momentul când scriem șirele acestea încă nu este cunoscut, dar se va apropia probabil de rezultatul împrumutului anterior.

Suma pe care popoarele Ungariei au pus-o la dispoziția statului de un an și jumătate încoace, în scopul războiului, trece peste 6 miliarde Coroane, ceea ce este o adevărată victorie financiară și economică pentru țară.

Oarele oficioase la băncile sibiene. Cu începere dela 1 Iunie a. c. st. n. oarele oficioase la băncile: „*Albina*“, „*Hermanstädter allgemeine Sparkassa*“, și „*Bodenkreditanstalt*“ din Sibiu se țin — până la alte dispoziții — dela 8—1 p. m.

Împrumutul național al României. Primul împrumut național al statului român, despre care am făcut amintire în numerii anteriori ai revistei noastre, a dat rezultatele cele mai strălucite. Suma de Lei 150 milioane, proiectată original, a fost mai de multeori suprasemnată și subscripțiunea a fost oprită din partea guvernului la suma de Lei 400 milioane, deși cererile abundau și continuau să sosească chiar și după închiderea subscripțiunii urmată cu 6 zile înainte de termenul fixat.

Prețuri maximale pentru cartofi. Prin o ordonanță recentă, Nr. 1572/916 M. E., guvernul a enunțat, că pentru cartofii din recolta a. c. — întrucât ajung în circulație până la 15 August a. c. — nu au valoare prețurile maximale fixate prin ordonanța Nr. 3573/915 M. E. Din contră se mențin și după 31 Maiu a. c. prețurile maximale de K 11—, resp. K 9. — pentru cartofii din recolta anului 1915.

Reducerea Scontului oficial la Banca Națională a României. Consiliul general al Băncii naționale a României, în urma propunerii consiliului de administrație, a decis, în ședința dela 28 Aprilie 1916, să reducă

taxa scontului *dela 6 la 5 la sută* și a dobânzii împrumuturilor contra depozite de efecte (lombarde) *dela 7 la 6 la sută*. Hotărârile acestea se vor pune în aplicare cu începere dela 1 Maiu 1916 v.

Cu acest prilej, socotim interesant a improspăta în memorie următoarele amănunte privitoare la taxa scontului oficial în România:

La izbucnirea războiului (Iulie 1914), Banca Națională a României a ridicat taxa scontului dela 5 și jumătate la 6 la sută, și apoi la 7 la sută, iar lombardele (dobânda împrumuturilor contra depozite de efecte) dela 6 la 7 la sută și în urmă la 8 la sută.

La 23 August 1914, taxa scontului a fost redusă la 6 la sută, cât a rămas până acum.

Tot în legătură cu taxa scontului primului institut de credit al României, socotim interesant a aminti că el a fost scăzut pe ziua de 1 Maiu 1914: dela 6 la 5 și jumătate.

Până la această dată scontul oficial de 6 la sută dură din ziua de 19 Octomvrie 1912 — adică în tot timpul celor două războaie balcanice și peste o jumătate de an după demobilizarea armatei române, care făcuse campania din 1913.

Până la 19 Octomvrie 1912, scontul Băncii Naționale a fost de 5 la sută.

Tot 5 la sută a fost taxa scontului și întreg anul 1911.

*

Aviz către acționarii „Albinei“. Proprietarii acțiilor Nr. 1—6000 sunt rugați a prezenta deodată cu cuponul ultim de dividendă pe 1915 talonul acțiilor lor, pentru a li-se liberă *coale noue de couponne*.

Sumarul:

Ce ne trebuie? — Venitul național al Ungariei și Austriei. — Băncile noastre pentru Orfelinatul din Sibiu. — Agricultură: Situația agricolă. — Cronică: Necrolog, Noul împrumut de războiu Ungar. Oarele oficioase la băncile Sibiiene, Împrumutul național al României, Prețuri maximele pentru cartofi, Reducerea Scontului oficial la Banca națională a României, Aviz către acționarii „Albinei“.

„CRIȘANA“ institut de credit și economii în Brad.

Concurs.

Pentru ocuparea unui post de **funcționar** și a unui post de **practicant** la centrala institutului „CRIȘANA“ din Brad, să publică concurs cu termin până la 31 Maiu st. n. 1916.

1. Funcționarul beneficiază de:

- a) salariu anual K 1,440.—
- b) bani de cvartir „ 300.—

c) 15% adaus de scumpete după salariu.

d) Tantiemă statutară.

2. Practicantul primește:

a) salariu anual K 1,200.—

b) 15% adaus de scumpete.

c) Tantiemă statutară.

Dela reflectanți se recere ca să documenteze că au absolvat o școală comercială superioară cu examen de maturitate. Dela funcționar se mai recere să aibă praxă temeinică în afacerile de bancă.

Posturile sunt a se ocupa imediat după alegere sau cel mult până la 15 Iunie st. n. a. c.

2—2

Direcțiunea.

„PORUMBĂCEANA“, cassă de econ. soc. pe acții în Porumbacul-inferior.

Aviz.

Casa de economii «Porumbăceana» începând cu 1 Iulie st. n. va fructifica depunerile spre fructificare în modul următor:

până la Cor. 5,000 cu 4%.

până la „ 10,000 „ 4¹/₂%.

peste „ 10,000 „ 5%.

Darea o plătește și pe mai departe institutul.

Porumbacul-inferior 30 Aprilie 1916.

3—3

Direcțiunea.

„SENTINELA“ institut de credit și de econ. soc. pe acții în Satul-nou.

Publicațiune.

«Sentinela» institut de economii și credit ca societate pe acții, cu începere dela 1 Iulie a. c. reduce etalonul de interese cu un procent după toate depunerile întrate înainte de 1 Aprilie 1916. După depuneri, a căror stare sumară nu trece peste 20 coroane nu se plătesc interese.

Darea după depuneri o plătește institutul.

3—3

Direcțiunea.

„SURUL“

instituit de credit și econ., soc. pe acții, Oltrăkovicza. — takarék- és hitelintézet részvénytársaság, Oltrăkoviczán.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „SURUL“ societate pe acții, sunt invitați prin aceasta la

a IV-a adunare generală ordinară,

care se va ține în 12 Iunie 1916, la 3 ore d. a., în comuna Oltrăkovicza.

Ordinea de zi:

1. Raportul direcțiunii despre rezultatul gestiunii anului trecut.
2. Deciziune asupra bilanțului anului 1915, pe baza raportului comitetului de supraveghiere.
3. Darea absolutorului membrilor direcțiunii și comitetului de supraveghiere.
4. Hotărâre despre împărțirea profitului curat.
5. Alegerea comitetului de supraveghiere pe 3 ani.

Oltrăkovicza, la 21 Maiu 1916.

Direcțiunea.

MEGHIVÓ.

A „SURUL“ takarék- és hitelintézet részvénytársaság részvényes urai ezennel az Oltrăkoviczán 1916. június hó 12-én d. u. 3 órákor tartandó

a IV-ik rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívotnak.

Napirend:

1. Az igazgatóság jelentése a mult évi üzlet eredményéről.
2. Határozat az 1915. évi mérleg tárgyában a felügyelő-bizottság jelentése alapján.
3. Az igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagoknak adandó felmentés.
4. Határozat a tiszta nyereség felosztása tekintetében.
5. A felügyelő-bizottság választása 3 évre.

Oltrăkoviczán, 1916. május hó 21-én.

Az igazgatóság.

Activa — Vagyon. **Contul Bilanț cu 31 Dec. 1915. — Mérlegszámla 1915. december hó 31-én.** Pasiva — Teher.

	K f		K f
Cassa — Pénztári készlet	983.09	Capital social — Alaptőke	10,000.—
Cambii — Váltók	9,618.—	Depuneri spre fructificare — Takarékbetétek	33,947.10
Obligațiuni neintabulate — Be nem kebelezett kötelezvények	8,863.—	Fondul de rezervă — Tartalékalap	1,200.—
Obligațiuni intabulate — Jelzálog kötelezvények	16,966.55	Cont-curent — Folyószámla	256.—
Interese transitorii — Átmeneti kamatok	1,885.26	Dividende neridicate — Fel nem vett osztalék	30.—
Depuneri proprii — Saját betétek	8,159.98	Profit curat — Tiszta nyereség	1,042.78
	46,475.88		46,475.88

Debit — Tartozik. **Contul Profit și Perdere. — Nyereség- és veszteség-számla.** Credit — Követel.

	K f		K f
Inter. după dep. — Kamatok takarékbetétek után	1,695.76	Interese: — Kamatok:	
Interese de Cont-curent — Folyószámla kamatok	342.—	de escont — leszámított váltók után	954.36
Contribuțiune: — Adók:		după obligațiuni neintabulate — be nem kebel. kötelezvények után	1,095.90
10% după interese de depuneri —		după obligațiuni intabulate — jelzálog kötelezvények után	1,335.65
10% tőke kamat adó	169.57	Provizioni — Jutalékok	568.18
dare directă — egyenes adó	344.62	Interese după depuneri proprii — Kamatok saját betétek után	159.98
Diverse spese — Különféle költségek	369.34		4,114.07
Marce de prezență — Jelenléti díjak	150.—		
Profit curat — Tiszta nyereség	1,042.78		
	4,114.07		4,114.07

Oltrăkovicza, 1915. december hó 31-én.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

A. Florian m. p., președ. și conducător — elnök és vezető.

Valeriu Florian m. p., membru al dir. — ig. tag.

Stefan Popoviciu m. p., membru al dir. — ig. tag.

David Mohan m. p., membru al dir. — ig. tag.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în consonanță cu registrele principale și auxiliare ale societății purtate în regulă. — Alólirott felügyelő-bizottság jelen számlákat megvizsgáltuk és az intézet fő- és segédkönyveivel a melyek jó rendben vezetettnek egyhangzóknak találtuk.

Oltrăkovicza, 1916. május hó 21-én.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE: — A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Victor Florianu m. p.

George Bobanga m. p.

George Maieran m. p.

măsurile excepționale, ce a ținut guvernul țării să ia față de „Albina”. Avem însă marea mângâiere a putea susține cu toată hotărârea, că institutul a trecut cu bine peste toate aceste incontestabile greutăți.

Intru confirmarea constatărilor noastre, ținem să accentuăm următoarele fapte, despre al căror adevăr oricine se poate convinge în biourile institutului:

a) Operațiunile institutului, profitul curat al anului și considerabilele sale rezerve latente nu au suferit nici o schimbare radicală față de trecut;

b) Institutul este onorat din partea clientelei sale vechi cu aceeași încredere neștirbită, ca și în trecut și

c) Cursul acțiunilor institutului se află în continuă creștere progresivă.

A vorbi deci în asemenea împrejurări de clătinarea din temelii a institutului „Albina” este puțin serios și din partea noastră nu putem decât să regretăm sincer ținuta „Unirei” față de primul nostru institut de credit.

Din ședința direcțiunii institutului de credit și economii „Albina” din Sibiu ținută la 23 Maiu 1916.

Dr. I. Mihu,
președinte.

Iosif Lissai,
director.

Acest răspuns calm și demn va fi dumerit, de sigur și pe acei puțini, dintre cetitorii neorientați ai «Unirii», cari, poate s'au alarmat, în primul moment, de aserțiunile nesocotite și recriminările ridicole ale ziarului blăjan față de «Albina». Pentru majoritatea publicului, desbrăcat de urâta patimă a confesionalismului, și pentru ceice cu adevărat reprezintă «cuvântul Blafului» el a fost aproape superfluu, căci aceștia și-au spus deja cuvântul desaprobat asupra nesocotitelor «Unirii».

Noi nu mai adăugăm nimic la cuvântul direcțiunii «Albinei», doar că vom fixa aici, pentru ceice nu le-ar ști, unele fapte, pentru a ilustra modul cum practică în realitate «Albina» confesionalismul, ce i se atribuie de «Unirea».

1. «Albina» a alimentat în tot trecutul ei de peste 4 decenii și alimentează și de prezent, în măsura cea mai largă cu mijloacele sale de credit, toate instituțiile și persoanele vrednice de încredere fără privire la confesiunile lor. Exemple sunt destule, vechi și noue, chiar în Blaj și jur.

2. Băncile noastre «unite» s'au bucurat la «Albina» totdeauna, în timpuri normale, ca și în cele de criză și mai ales în criză, de întreaga și egală ocrotire cu băncile «neunite». Unele își datoresc existența, deadreptul, sprijinului puternic, ce li s'a dat — când au ajuns în strâmtoare — din partea primului nostru institut financiar.

În privința aceasta au cuvântul băncile noastre din părțile nordice ale Ardealului.

3. «Albina» a promovat, direct înființarea de bănci «unite». Jumătate din întreg stocul de acții, ce are în portofoliul său, sunt dela bănci cu caracter pronunțat «unit».

4. Între funcționarii săi numără, afară de avocatul-jurisconsult dela «Centrală» 10 «uniți» între cari 3 dirigenți de filiale.

Influența războiului asupra viitoarei înfățișări a politicei comerciale.

Atențiunea întregii lumi este atrasă de aproape doi ani de zile asupra războiului militar pe care-l duc statele mari ale îmbătrânitei Europe, cu tendința de a se sdrobi unele pe altele. Dar dacă războiul militar este acela, care va aduce deciziunea, forțele care-

alimentează și îi dau puțința desfășurării complete, sunt, în mare parte de natură economică și financiară. Astăzi s'a văzut mai mult decât oricând, că războiul politic și războiul economic sunt două fețe, care se întregesc și se presupun ale vieții sociale organizate în state. Astăzi nu mai există om de stat, care să nu fi părăsit concepțiunea cancelarului Bismarck, după care nu există comunitate și deci nici conflict între interesele politice și cele economice ale unui stat, fiecare rezolvându-se cu mijloace proprii.

Dar dacă ambele interese merg și se sprijină împreună în timp de pace, ca și în timp de război, trebuie totuși să recunoaștem că intensitatea rolului lor variază în raport invers unul față de altul.

În timpul războiului interesele politice-militare primează asupra tuturor celorlalte interese, a cărei importanță constă numai în gradul în care pot fi de folos celor dintâi. În timp de pace interesele economice primează, iar puterea politică slujește ca strajă, ce are să garanteze libera manifestare a intereselor economice și culturale.

Dintre toate manifestările economice ne propunem să cercetăm numai pe acelea, cari de obicei se subsumează sub denumirea de *măsurile de politică comercială*. Înțelegem prin aceasta totalitatea măsurilor luate de stat în scopul de a favoriza interesele sale economice în legătură cu alte state străine. Cum aceste raporturi se manifestă mai ales sub forma de raporturi comerciale, adică de schimb de mărfuri, de aceea și măsurile luate de stat pentru valorificarea intereselor economice interne, față de străinătate, se vor repercuta în primul rând asupra comerțului exterior de mărfuri.

Ori războiul european, ale cărui efecte politice s'au întins și asupra celorlalte trei mari continente ale pământului, război, care în efectele sale economice a sdrucinat întreaga piață mondială, nu se putea să nu aducă schimbări și în domeniul politicei comerciale externe.

Cercetând, cari sunt modificările pe care le-a adus războiul asupra politicei comerciale a statelor europene trebuie să deosebim două serii de efecte: unele imediate și temporare, cu caracter tranzitoriu, născute din situațiunea excepțională a stărei de război, menite să dureze tot atât cât și el, și altele cu tendința de a dura și în viitor, modificând sau continuând direcțiunea politicei comerciale dela începutul veacului al XX-lea până în preajma conflictului.

Trebuie totuși să observăm că efectele imediate ale războiului asupra politicei comerciale au fost pentru câțiva vreme neînsemnate.

Faptul se explică prin împrejurarea că în primele timpuri dela declararea războiului, toate guvernele au preocupări prea importante în domeniul politico-militar pentru a mai avea vreme să se ocupe cu chestiuni de politică comercială. Abia mai târziu după ce războiul militar se repercutează cu mai multă tărie asupra situațiunei economice a cărui orânduire devine un factor hotărâtor chiar pentru acțiunea militară, și după ce războiul a adus modificări teritoriale mai însemnate, abia atunci se petrec și schimbări politice-comerciale mai importante.

I. Efectele imediate.

Măsurile de politică comercială cu caracter imediat sunt foarte număroase ca număr, reduse însă din punctul de vedere al formelor, ce îmbracă. Nu ne vom oprî la înșirarea tuturor măsurilor, care ar necesita un volum întreg pentru a fi expuse în întregime. În Ger-

mania s'a și tipărit o lucrare, ce conține toate modificările aduse în toate statele din Europa și din celelalte continente, relative la regimul mărfurilor, broșură destinată a servi în special comercianților germani. Ori nu aceasta ne interesează pe noi, ci care este ideea generală ce a prezidat la emiterea lor și care sunt formele în care s'au realizat. Toate măsurile de politică comercială cu caracter imediat și temporar ce au fost luate în actualul războiu, nu trebuiesc privite decât ca mijloace menite a ajuta și întregi acțiunea politică militară. Ideea generală a cărei inițiativă au avut-o puterile înțelegerii eră prohibirea oricărui import de mărfuri în Germania. Mijlocul general al realizării eră întrebuintarea procedului lui Napoleon I, care în 1806 decretase la Berlin blocul continental. Că nici blocul actual, ca și acel al lui Napoleon, nu a reușit, aceasta se datorește faptului că raporturile comerciale internaționale sunt atât de numeroase și de intense și banul are o putere de pătrundere atât de mare; încât o închidere complectă a unui imperiu de dimensiunile Austro-Germaniei devine o imposibilitate. Acestei închideri parțiale, cum și încetării generale a raporturilor comerciale internaționale, se datoresc toate măsurile de politică comercială, atât ale statelor beligerante, cât și ale statelor neutre. Teama ca nu cumva substanțele alimentare să părăsească țara, și ca nu cumva materiile prime necesare acțiunii militare să fie atrase de prețul lor ridicat, în afara granițelor, a adus aplicarea măsurilor extreme ale politicii comerciale și anume prohibițiunile la export pentru substanțe alimentare și unele materii prime. Cu desfășurarea războiului însă, când s'a văzut că aproape toate forțele productive ale unei națiuni sunt puse la contribuțiune pentru debândirea victoriei, au fost prohibite la export toate articolele de orice fel ar fi, care s'au găsit că ar putea avea o utilitate cât de mică în războiu.

Pe de altă parte, în scopul de a ușura importul de mărfuri necesare s'a recurs la reducerea taxelor și chiar la scutirea taxelor de import. Astfel Germania care sporise în 1902 taxele asupra cerealelor a fost nevoită să le desființeze pentru durata războiului spre a și asigura mai ușor aprovizionarea cu substanțe alimentare.

Tot între măsurile cu caracter temporar, trebuiesc socotite și modificările politice-comerciale, determinate de schimbările teritoriale aduse de acțiunea militară. Astfel în legătură cu cucerirea Poloniei rusești stă punerea în vigoare în Mai 1915, a unei legi vamale și a unui tarif vamal pentru teritoriul ocupat al *Poloniei* intrat sub stăpânirea Austro-Ungariei. O lună mai târziu însă, la 5 Iulie 1915, se încheie un acord între guvernul German și cel Austro-Ungar după care teritoriile ocupate din *Polonia Rusească* alcătuiesc un *teritor vamal comun*. Taxele vamale se plătesc conform unui tarif unitar, iar veniturile se împart pe din două între ambele state. Aceste puține observațiuni sunt suficiente pentru priceperea tuturor măsurilor de politică comercială, oricât de număroase ar fi ele, ce au fost provocate direct de război.

II. Efectele cu caracter durabil.

Situațiunea politicii comerciale dinainte de războiu.

Pentru cercetarea noastră efectele cu caracter durabil ale războiului asupra politicii comerciale sunt cu mult mai importante, fiind că ele ne arată, care sunt tendințele generale ale marilor state europene în alcătuirea viitoarelor lor relațiuni comerciale, tendințe de care un stat mic ca România va trebui să

ție seamă, pentruca în armonie cu ele să-și poată apăra interesele sale proprii. Această importanță ne silește să ne oprim ceva mai îndelung asupra perspectivelor, ce se deschid politicii comerciale a viitorului. Pentru a putea înțelege, care sunt tendințele — de modificare sau continuare — determinate de noua constelațiune politică ale politicii comerciale europene, trebuie să vedem mai întâiu, care eră situațiunea politicii comerciale înainte de războiu în special a marilor state europene: Anglia, Franța și Germania, și care eră atitudinea României față de ele și în al doilea rând cum se întrezăresc perspectivele viitorului.

Cercetarea regimurilor vamale contimporane ale celor trei mari țări arată două tendințe paralele și în acelaș timp de sens contrar. Pe de o parte o creștere a relațiunilor internaționale, a intereselor comune, ce duc la o *internaționalizare* a capitalului și a producțiunii; pe de alta, o întindere din ce în ce mai largă a principiului de apărare a independenței economice a țărilor mari, unele față de altele, principiu ale cărui consecințe, din punct de vedere tarifar, sunt: ridicarea continuă a taxelor vamale și creșterea subvențiunilor statului sub formă de premii de încurajare. Într'adevăr legarea din ce în ce mai strânsă a tuturor statelor, prin mijlocul încheierii de convențiuni comerciale, care în afară de partea privitoare la taxarea mărfurilor cuprind număroase măsuri relative la libertatea comerțului ca principiu, la libertatea și apărarea supușilor străini pe teritoriul național, la dreptul acestora de a exercita meserii și a înființa întreprinderi pe teritoriul național, la internaționalizarea transportului pe uscat și așa mai departe, a dus și duce din ce în ce mai mult la ușurarea și deci la intensificarea relațiunilor economice internaționale.

În acelaș scop, de a înlesni stabilirea de raporturi internaționale, în special prin mijlocul unificării legislației economice internaționale, a fost înființată și societatea numită în limba franceză «Union economique internationale» și în limba germană «Mittleuropäischer Wirtschaftsverein». Această societate ține ședințe succesive în diferitele țări europene, în care este reprezentată printr'o secțiune națională. Până acum s'au ținut ședințe în Bruxelles în 1912 și în Budapesta în Ianuarie 1914. Personalitățile politice și economice cele mai însemnate fac parte din această uniune, iar secțiunile germană și austro-ungară, cuprind și un mare număr de funcționari înalți, cari participă la conferențele internaționale și prin aceasta imprimă deliberațiunilor Uniunii un caracter aproape oficios.

Până astăzi însă nu s'au discutat și deci nici nu s'au putut rezolvă chestiuni de un interes mai larg. Motivul este desigur prudența membrilor ei, cari cunoscând greutățile, ce au de întâmpinat din partea vechilor legislații particulare ale diferitelor state, vor să înceapă dela probleme mai puțin importante și mai speciale, pentruca mai târziu când mișcarea se va arată rodnică să poată veni și cu proiecte de reformă mai mari. De aceea lucrările se mărginesc de ocamdată la pregătirea de soluțiuni practice asupra chestiunilor de detaliu. Adesea nu fac decât să alcătuiescă planuri de coordonare sau de simplă unificare formală, ca de pildă simple modificări în felul de prezentare al tratatelor de comerț. Ori care ar fi rezultatul de până acum al conferințelor Uniunii economice internaționale, nu se poate nega, că ele împlinesc o operă de progres în sensul internaționalizării raporturilor economice.

(Va urmă).

CRONICĂ.

Nouele împrumuturi de războiu ale Ungariei și Austriei. La ultimul împrumut de războiu austriac s'au semnat în total 4.442 milioane Coroane, iar la cel ungar K 2 miliarde.

La băncile noastre subscrierile încă au luat, și de astădată proporții destul de considerabile. După informațiile, ce avem s'au subscris:

la «Albina» Sibiu rotund	K 1.200.000.—
la «Victoria», Arad peste	» 950.000.—
la «Cassa de păstrare». Săliște peste	» 500.000.—
la «Furnica», Făgăraș peste	» 130.000.—
la «Cordiana», Fofeldea aproape	» 20.000.—
etc.	

Nr. 466—1916

Apel.

Comitetul central al „Asociațiunii” s'a fost adresat în anul trecut către publicul nostru cu rugarea: să-i trimită pentru proiectatul *Album* al eroilor din anii 1914 și cei următori, căzuți în lupta pentru Tron și Patrie, câte o fotografie (dacă se poate format cabinet) a scumpilor lor decedați, însemnând pe dosul ei, în mod legibil, numele decedatului, ocupațiunea și localitatea în care trăia înainte de războiu, anul nașterii, data morții, rangul său ca militar, trupa la care a servit, distincțiile sale militare și, dacă se poate, locul în care a căzut sau a fost rănit cel decedat. Totodată s'a fost indicat în apel, că fotografiile pot fi însoțite și de date biografice mai amănunțite, cari se vor păstra în arhiva „Asociațiunii” și la timpul său se vor da publicității.

De pe 21 astfel de fotografii, intrate la Asociațiune s'au făcut, deocamdată, clișee și s'au publicat în «Calendarul Asociațiunii pe anul 1916» și se vor introduce la timpul său, și în *Album*.

De astădată repetăm rugarea noastră către familiile acelor viteji, cari și-au jertfit viața pentru Tron și Patrie, ca să ne trimită fotografiile iubiților lor decedați, din cari, intrucât li se va putea face loc, se vor publica și în calendarul Asociațiunii pe anul 1917.

Totodată rugăm on. nostru public să binevoiască a trimite „Asociațiunii” toate *scrisorile* trimise acasă de soldații noștri dela front, în care se vorbește despre lupte și alte întâmplări de interes general și *toate poeziile scrise de ei* și nepublicate de ziare.

Socotind, că adunarea și studiarea acestui material are să fie de un folos neprețuit, rugăm Onor. noastră preoțime și învățătorime, cum și pe toți intelectualii noștri, să stăruie în cercul lor de activitate pentru ca acest apel să aibă un răsunet cât mai desăvârșit la obștea căreia îi este adresat.

Sibiu, din ședința comitetului „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, ținută în 13 Maiu 1916.

Dr. Ilarion Pușcariu
p. prezident.

R. Simu
secretar sup.

Sumarul:

Cuvântul Blaajului. — Influența războiului asupra viitoarei înfățișări a politicii comerciale. — *Cronică*: Nouele împrumuturi de războiu ale Ungariei și Austriei. — *Apel*.

„LUMINA“

instituit de credit și economii, societate pe acții în Sibiu.

Aduce la cunoștința deponenților săi, că va fructifica cu începere dela 1 Iulie a.c. pe lângă anunțul de până aci atât depunerile făcute până la 1 Aprilie 1916, cât și cele făcute dela 1 Aprilie a. c. încoace cu 4½%.

Depunerile în cont-curent, cât și cele primite până acum cu procent mai redus se vor fructifica cu 4%.

Sibiu la 27 Maiu 1916.

Direcțiunea.

„SEBEȘANA“

instituit de credit și de economii în Szászsebes.

Anunț.

Aducem la cunoștința clientelei noastre cumcă începând dela 1 Iulie 1916 etalonul intereselor la depuneri spre fructificare se fixează cu 5%.

Szászsebes la 31 Maiu 1916.

Direcțiunea.

„AGRICOLA“,

bancă populară, societate pe acții, Szászsebes.

Aviz.

După depunerile elocate cu interese de peste 5%, începând cu 1 Iunie a. c., va calcula interesele cu reducere de ½%.

Depuneri nouă se primesc cu 5%.

1—1

Direcțiunea.

„VIITORUL“

instituit de credit și econ., soc. pe acții în Ocna-Sibiului.

Aviz.

Incepând cu 1 Iulie a. c., se reduce etalonul de interese cu ½ (jumătate) procent după toate depunerile intrate înainte de 1 Aprilie 1916.

1—1

Direcțiunea.

„MIELUL“ cassă de împrumut și păstrare, societate pe acții în Poiana.

Aviz.

„Mielul“ cassă de împrumut și păstrare, societate pe acții în Poiana fructifică dela 1 Iulie a. c. depunerile:

până la suma de Cor. 5000 cu 4%.

peste „ „ „ 5000 cu 5%.

Darea după depuneri o plătește institutul.

Direcțiunea.

„CÂMPIANA“,

reuniune de păstrare și credit ca însoț. în Ceanul-mare. — takaré- és hitelegylet, mint szövetkezet Mezőcsán.

CONVOCARE.

Membrii reuniunii de păstrare și credit ca însoțire „Câmpiana“ din Ceanul-Mare (Mezőcsán), se invită la

a IV-a adunare generală ordinară,

care se va ține la 11 Iunie a. c. la 2 ore p. m., în edificiul școlii gr.-cat. din Ceanul-mare, cu următorul

Program:

1. Constituirea adunării.
2. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere de pe anul de gestiune expirat.
3. Hotărâre asupra venitului curat și darea absolutorului atât pentru direcțiune cât și pentru comitetul de supraveghiere.
4. Alegerea comitetului de supraveghiere pe un nou period de 3 ani.
5. Eventuale propuneri.

Ceanul-mare, la 25 Maiu 1916.

Direcțiunea.

MEGHIVÓ.

A mezőcsáni „Câmpiana“ takaré- és hitelegylet mint szövetkezet tagjai meghivatnak

a IV-ik rendes közgyűlésre

mely 1916. június hó 11-én d. u. 2 órakor a mezőcsáni görög-kath. iskola épületében fog megtartatni a következő

Tárgysorozattal:

1. A közgyűlés megalakulása.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése múlt évi működéséről.
3. Határozat a tiszta nyereség felett és ugy az igazgatóságnak mint a felügyelő-bizottságnak felmentvény megadása.
4. A felügyelő-bizottságnak ujonan 3 évre való megválasztása.
5. Esetleges indítványok

Mezőcsán, 1916. május 25-én.

Az igazgatóság.

Activa — Vagyon	Contul Bilanț cu 31 Dec. 1915.	Mérlegszámla 1915. dec. 31-én.	Pasiva — Teher.
	K f		K f
Cassa în numărar — Pénztári készlet	138.26	Părți fundamentale — Üzlet részek	974.90
Imprumuturi — Kölcsönök	6,821.80	Fond de rezervă — Tartalékalap	132.32
		Depuneri spre fructificare — Betétek	1,294.46
		Reescompt — Visszleszámitolás	2,990.—
		Cont-curent — Folyószámla	1,075.50
		Dare restantă — Adó hátralék	47.49
		Interese după cvote — Üzletrészek kamatok	101.68
		Interese anticipate — Előlegezett kamatok	65.—
		Profit curat — Tiszta nyereség	278.71
	6,960.06		6,960.06

Debit — Tartozik.	Contul Profit și Pierdere. — Nyereség- és veszteség-számla.	Credit — Követel.	
	K f	K f	
Interese de depuneri — Betéti kamatok	63.06	Interese și alte venit — Kamatok és egyéb jövedelmek	1,411.84
Interese de reescompt — Visszleszámitolási kam.	726.34		
Interese după cvote — Üzletrészek kamatok	68.18		
Spese — Költségek	93.06		
Dare — Adó	47.49		
Abscrieri — Leírások	135.—		
Profit curat — Tiszta nyereség	278.71		
	1,411.84		1,411.84

Ceanul-mare (Mezőcsán), 31 Decemvrie 1915.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Iuliu Socol m. p.

Ioan Bumb m. p.

Mihailă Cuc m. p.

Nicolae Mocan m. p.

Toader Leas m. p.

Mihailă Urdă m. p.

Revăzut și aflat corect. — Megvizsgáltatott és rendben találtatott.

Ceanul-mare (Mezőcsán), 25 Maiu 1916.

COMITETUL DE REVIZIUNE: — A FELÜGYELOBIZOTTSÁG:

Mihailă Cuc m. p.

Alexandru Berindean m. p.

„ȘIBOTEANA”,
Însoțire de credit în Șibot. — Hitelszövetkezet Alkenyéren.

CONVOCACARE.

Onorații membri ai însoțirii de credit «ȘIBOTEANA» în Șibot, prin aceasta se convoacă la

a XVI-a adunare generală ordinară,

care se va țineă *Luni, în 12 Iunie st. n. 1916, la 11 ore a. m., în localul școalei gr.-or. rom. din loc.*

Ordinea de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării, dispozițiuni pentru verificarea procesului verbal.
2. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiare.
3. Statorirea bilanțului, distribuirea profitului curat și votarea absoluturului.
4. Alegerea alor doi membri în direcțiune, în locul celor a căror mandat a expirat.
5. Alegerea alor trei membri în comitetul de supraveghiare.
6. Eventuale propuneri.

Șibot, la 21 Maiu 1916 st. n.

Direcțiunea.

MEGHIVÓ.

Az Alkenyéren székelő «ȘIBOTEANA» hitelszövetkezet tisztelt tagjai ezennel egybehivatnak

a XVI-ik rendes közgyűlésre,

mely *Hétfőn, 1916. évi június hó 12-én d. e. 11 órakor* Alkenyéren a gör.-kel. rom. iskola helyiségében fog tartatni.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlés megnyitása és alakulása, intézkedés a jegyzőkönyv hitelesítése tárgyában.
2. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentései.
3. A mérleg megállapítása, a tiszta nyereség felosztása és a felmentvény megszavazása.
4. Az igazgatóságba leendő két tag megválasztása a lejárt megbízatású tagok helyeiben.
5. A felügyelő-bizottságba leendő három tag megválasztása.
6. Esetleges indítványok.

Alkenyér, 1916. évi május hó 21-én.

Az igazgatóság.

Activa — Vagyon.**Bilanț cu 31 Dec. 1915. — Mérlegszámla 1915. dec. hó 31-én.****Pasiva — Teher.**

	K f		K f
Cassa în numărar — Kézpénz	4,253.88	Părți fundamentale — Törzsbetétek	7,150.—
Obligațiuni cu caventași — Kezeskötvények	37,581.50	Depuneri spre fructificare — Takarékbetétek	21,924.82
Debitori — Adósok	90.61	Fond de rezervă — Tartalékalap	6,691.87
		Fond agricol — Gazdaságialap	1,000.—
		Prodiveerse — Külömbözők	981.69
		Donațiuni — Adományok	276.—
		Interese anticipate pe 1916 — Előre bevett kamat	
		1916. évre	1,050.50
		Profit curat — Tiszta nyereség	2,851.11
	41,925.99		41,925.99

Debit — Tartozik.**Contul Profit și Perdere. — Nyereség- és Veszteség-számla.****Credit — Követel.**

	K f		K f
Interese după părți fundam. și depuneri — Törzs- és takarékbetési kamat	1,207.53	Interese dela obligațiuni — Kezeskötvény kamatok	6,032.09
Interese după reescont — Visszleszámítási kamat	1,323.72	Proviziuni — Jutalékok	837.77
Spese administrative — Kezelési költségek	866.75		
Contribuție directă — Egyenes adó	500.—		
Contribuție de 10% — 10%-ok tőkekamat adó	120.75		
Profit curat — Tiszta nyereség	2,851.11		
	6,869.86		6,869.86

La începutul anului 1915 au fost 142 membri cu 166 părți fundam., în decursul anului au intrat 4 membri cu 6 părți fundam., au ieșit 25 membri cu 29 părți fundamentale la finea anului 1915 au fost 121 membri cu 143 părți fundamentale.

1915. év elején 142 tag 166 üzletrésszel volt, az évfolyamán belépett 4 tag 6 üzletrésszel, kilépett 25 tag 29 üzletrésszel, 1915. év végén volt 121 tag 143 üzletrésszel.

Șibot — Alkenyér, la 31 Decemvrie 1915.

Nicolae Miclea m. p.,
președ. — elnök.

Silviu Viorel m. p.,
cassar. — pénztárnok.

Liviu Selmarean m. p.,
contabil. — könyvelő.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Ioan Marian m. p.

Ioan Prodan m. p.

Ioan Frâncu m. p.

Ananie Viorel m. p.

Simion Codea m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiare am examinat conturile prezente și le-am aflat în ordine. — Alulirótt felügyelő-bizottság a jelen számlákat megvizsgáltuk és rendben találtuk.

Șibot — Alkenyér, la 21 Maiu 1916.

Romulus Miclea m. p. Irimie Penesc m. p. Sofron Selmarean m. p. Avram Codea m. p. Livius Selmarean m. p.

„OPINCA”, reuniune de păstrare și credit în Ciachigârbău.

CONVOCARE.

Membrii reuniunii de păstrare și credit „OPINCA” ca însoțire, în sensul §-ului 19 din statute, se invită la

a V-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Gârbău la 12 Iunie st. n. 1916, la 9 ore a. m. în localul însoțirii.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării și constituirea biroului.
2. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere, stabilirea bilanțului pe anul 1915 și darea absoluturului.
3. Distribuirea profitului net.
4. Statorirea marcelor de prezență și viaticului membrilor din direcțiune și comitetul de supraveghiere.
5. Eventuale propuneri.

Direcțiunea.

Activa — Vagyon.	Contul Bilanț cu 31 Dec. 1915. — Mérlegszámla 1915. december hó 31-én.	Pasiva — Teher.	
	K f	K f	
Cassa — Kézpénz	3,214.72	Capital în părți fundamentale — Alaptőke üzlet-részekben	16,856.93
Cambii — Váltótárca	46,021.—	Fond de rezervă — Tartalékalap	1,776.24
Cambii cu acop. hipot. — Jelzálogilag		Fond de pensiune — Nyugdíjalap	84.60
biztosított váltók	64,969.—	Fond cultural-economic — Közművelődési gazdasági alap	44.75
Realități — Ingatlanok	747.60	Depuneri — Betétek	16,512.96
Interese reescont anticipate — Előre fizetett visszeszám. kamat	551.75	Reescont — Visszeszámitolás	79,000.—
Mobiliar — Felszerelés	300.—	Depozite de cassă — Pénztári letétek	2,963.03
amortizare — leírás	100.—	Interese transitoare — Átmeneti kamatok	852.80
Debitori — Adósok	4,737.12	Creditori — Hitelezők	2,054.87
		Profit — Nyereség	295.01
	120,441.19		120,441.19

Debit — Tartozik.	Contul Profit și Perdere. — Nyereség- és veszteség-számla.	Credit — Követel.	
	K f	K f	
Interese: — Kamatok:		Interese — Kamatok	9,159.63
la depuneri — betétek után	899.42	Provizioni și diverse — Jutalékok és vegyes bevételek	6,553.16
la reescont — visszeszámitolásnál	10,304.99		
la părți fundamentale — üzletrészek			
után	991.97		
Contribuții — Adók	416.89		
Spese: — Költségek:			
curente de birou — üzleti költségek	794.51		
chirie — házbér	450.—		
salare — fizetése	1,340.—		
diurne — napidijak	120.—		
Amortizare: — Leírás:			
din mobiliar — felszerelésből	100.—		
Profit — Nyereség	295.01		
	15,712.79		15,712.79

La finea anului 1915 sunt 140 membri cu 678 părți fundamentale. — 1915. év végén van 140 tag 678 üzletrésszel. Gârbău, la 31 Decembrie 1915. — Csákigorbó, 1915. december hó 31-én.

Victor Topan m. p., contabil — könyvelő.

Victor Varga m. p., cassar — pénztárnok.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Victor Varga m. p., prezident — elnök. Ilie Șerban m. p. Ioan Mihali m. p. Valeriu Groza m. p.
Augustin David m. p. Laurențiu Coste m. p. Alexandru Aluaș m. p. Aurel Mezei m. p.

Revidat și aflat în ordine și consonanță cu registrele însoțirii. — Felülvizsgálva helyesnek és a szövetkezet üzleti könyveivel összhangzónak találtatott.

Gârbău, la 17 Maiu 1916. — Csákigorbó, 1916. május 17-én.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE: — A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Anania Horvath m. p., prezident — elnök.

Mafteiu Ciulean m. p.

Ioan Rus m. p.

„DUNĂREANA“, institut de economii și credit, soc. pe acții în Timiș-Cubin (Kevevára).

CONVOCARE.

P. T. acționari dela «DUNĂREANA» institut de economii și credit, societate pe acții, se invită prin aceasta la

a XVI-a adunare generală ordinară,

care se va ține în 18 Iunie 1916, la 3 ore p. m., în localul institutului din Timiș-Cubin (Kevevára).

Ordinea zilei:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere.
3. Stabilirea bilanțului și deciziune asupra distribuirii profitului curat.
4. Absolutoriu direcțiunii și al comitetului de supraveghiere.
5. Alegerea comitetului de supraveghiere.

Timiș-Cubin (Kevevára), la 23 Maiu 1916.

DIRECȚIUNEA.

Domnii acționari, cari doresc a participa la adunarea generată, în persoană sau prin plenipotențiați, sunt poțiti a-și depune acțiile cu cuponi și eventuale documente de plenipotențe cel mult până în 17 Iunie a. c. la 3 ore p. m., la cassa institutului nostru, eventual la institutele «Sentinela» Satul-nou, «Luceafărul» Vârșeț și «Oraviciana», Oravița.

Dacă numărul acționarilor și al acțiilor depuse nu vor fi de-ajuns pentru deciziuni valide, adunarea generală se va ține în 26 Iunie 1916 la locul și ora indicată, conform §-ului 26 din statute.

Active.		Contul Bilanț la 31 Decemvrie 1915.		Pasive.	
	K f			K f	
Cassa în număr	13,137.71	Capital social		80,000.—	
Cassa de păstrare postală	120.17	Depuneri spre fructificare		173,545.08	
Cambii de bancă	58,401.—	Cambii reescontate		99,972.—	
Cambii cu acop. hipotecară	192,735.—	Imprumuturi hip. cedate		43,088.—	
Imprumuturi hipotecare	55,023.—	Cont-curent		784.80	
Realități	22,438.50	Depozite de cassă		4,772.92	
Mobilier	550.—	Interese transitoare		4,058.23	
Diversi debitori	50,581.10	Profit curat		1,856.71	
Acțiuni și efecte	5,981.50				
Spese de protest	101.31				
Spese proc. anticipate	2,792.—				
Interese transit. la reescompt	1,387.32				
„ „ la impr. hipot. cedate	859.56				
„ „ restante	3,969.57				
	408,077.74				408,077.74

Debit.		Contul Profit și Pierdere.		Credit.	
	K f			K f	
Interese la depuneri	8,570.97	Interese dela escompt	17,694.46		
Interese la reescompt	12,707.43	Interese dela impr. hip.	4,417.57		
Interese la impr. hip. cedate	2,673.02	Interese dela acțiuni	285.—	22,397.03	
Spese de birou	1,298.01	Provizii		10,888.30	
salare	4,928.—	Venite dela realități		1,440.—	
relut de cvartir	200.—				
chirie	800.—				
marce de prezență	394.—				
porto postal	148.49				
Contribuție după int. depuneri	857.09				
Amortizări	80.—				
Perdere transpusă	211.61				
Profit curat	1,856.71				
	34,725.33				34,725.33

Timiș-Cubin (Kevevára), la 31 Decemvrie 1915.

V. Bunda m. p., director executiv.

Ilie Bêrlea m. p., contabil.

DIRECȚIUNEA:

P. Stoica m. p., președinte.

V. Bunda m. p.

Miatu m. p.

Ilie Cocora m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină ordine și exacte.

Timiș-Cubin (Kevevára), la 23 Maiu 1916.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Dr. Eugeniu Ghelner (concentrat) m. p., președinte.

Traian I. Marcu (concentrat) m. p.

Iovan Balan m. p.

Constantin Costicium (concentrat) m. p.

Raportul comitetului de supraveghiere.

Onorată adunare generală!

Subsemnatul comitet examinând registrele, bilanțul și contul profit și pierderi pe anul 1915 dela institutul de credit și economii «Dunăreana», le-am aflat în ordine.

Cu privire la propunerea direcțiunii pentru întrebuițarea profitului realizat în anul 1915, suntem de acord, că acela să se transpună în contul profitului pe anul viitor. Aderăm la toate celelalte propuneri și rugăm, să dați absolutoriu atât direcțiunii, cât și comitetului de supraveghiere pentru anul de gestiune 1915.

Timiș-Cubin, (Kevevára), la 23 Maiu 1916.

Comitetul de supraveghiere
al institutului de credit și economii «Dunăreana».